

כירה פרק שלישי שבת

מג.

עין משפט גזר מצוה

ב א מיי פכיה מהלכות
שבת הלכה כד סנה לאוין
קה טור שו"ע אר"ם סימן טו
סעף ז:
ב א ב מיי שם ה"ל כה:
ב ב ג מיי שם טו"ע אר"ם
סימן טו סעף ז:
ב ג ד מיי שם הלכה כד
אר"ם סימן
שם סעף ז ו סימן תקפ"ג
סעף ז:
ב ד ה מיי שם הלכה כה
סנה טו"ע אר"ם
סימן טו סעף ז:
ב ה ו מיי וסנה טו"ע אר"ם
סימן טו סעף ז:
ד:

דמבטל כלי מהיבנו. צפרק צמרא (א) פירש צקונטרס דאסור
משום דמתחוי כסומר וכאן פירש דחשיב כאלו מחצרו
סס צטיט: **מבטל מוכן הוא אצל שבת.** אף על פי שאסור לטלטלו
דמתן צפרק מפניו (לקמן קכ"ד):

דמתן צמסכת תרומות צפ"צ (משנה ג)
ומייתי לה דהניקוזין (גיטין נ"ד). המעשר
צצבת צשוגג יאלכל צמוזד לא יאלכל
ולישנא דקאמר הכא אס עבר ומיקנו
משמע צמוזד מללא קאמר (ש"ס שגג
ומיקנו ונראה דנקט עבר כגון לית
ליה פירי אחריו דלמך צציה צפרק
י"ט (דף פ"ד): דאפילו צמוזד יאלכל עוד
הקשה דצפרק צמרא (דף קג"ד): מניא
הימה צצמתו ועונה טבל ועשית
מתיר אס המצליס והשקיס ונפליס
ואע"פ שמתצריין (משמע דאסור
להניח תחתיהן כריס וכסמות אלמא
טבל לאו מוכן הוא ואור"י דאף על פי
שמתצריין לא קאי אטבל אלמא
אעשית ועוד הקשה כי היכי דלמך
דאס עבר ומיקנו מתוקן הי"ג כשמינת
כלי תחת התרנגולת לקבל ציתמה נימא
שאס עבר וסריג הצינה מותר הכלי
לטלטל ואס כן ציטלת מותר ציטול
כלי מהיבנו ולא פירכא היא (דא
כמו שהכלי עס הצינה אין לה הימ"ד
אל כל טבל יש לו הימ"ד על ידי מיקו"ה
ועוד הקשה היכא דאית ליה פירי
אחריו צצוג אמאי יאלכל נימא מנו
דאיתקציא לצנין השמשות אמקציא
לכולי יומא ועוד מ"ש דהכא אס
דאס עבר ומיקנו מתוקן וצציה צפ"י
אין לדין (דף כ"ו): וסס) גצי צבור לר"ש
דלמך אין רואין מומין צי"ט אמר
שאס עבר וציקרו אינו מצוקר ואלא
צר אוכמי דלמך צשוגג מצוקר
אמרינן תסם דליתא דמשצס ומניא):

הגהות הב"ח

(א) הוב"ל ד"ה צמרא וכו' כי
דמינו ציקר דאדמו לאל
וזיבת מיקו"ה נמק:

לעני רש"י

לימו"ש. יצ"ל (מוטות
אריך בעגלה. מטה וכו').

מוסף רש"י

בופין קערה על הגר.
למחילה, ולא ציבכה את הגר,
ואשמועין לכלי יטול להאלם
דבר שאינו יטול בשבת (לקמן
פ"ד). ובלבד שלא יבכה (לקמן
סכ"א). בספסל. שהרי מותר
לעלו (לקמן פ"ג). תחת
הדלף. לקבל צמוז ממי
עוף הבית (ביצה ל"ה). דקא
מבטל כלי מהיבנו. דלומה
לשומר (לקמן סכ"ח). קט"ד.
למך עבר וקאמר מתוקן. אס
כיון דהצבת תרומה ומעשר
מדאורייתא צצבת שרי, אין
זה מוקף צמתת אסור
(ביצה ל"ד). בדלף האר"י.
שכן ללולין ולחיון לצפתה
(ש"ס פ"ג). ולסמוך בה.
וקפה כנגד מודה ומוקן
בה (ש"ס פ"ג). אבל כופה
עליה כלי. ואף על גב דהיא
למחילה, וקאמר לטלטל את
הכלי לצורה (ש"ס). על גבי
אבנים. שנוקין לצנין וכסין
מתלחחין קריין לחור ולנגנן,
שאין מקבלת את הטעם יפה
הנגנן שזה יצ"ב (ש"ס פ"ג).

הוב"ל ישינים

א) חזן לקשיות דלר"ש
למאי חשיב צמתינן ציטל
למה היכא הא עבר ויבכה
ממי חשמו"ן כמו גבי טבל
שאס עבר ש"י ו"ל שא"ס
דכתיב אשוראל לאורייתא II
ולא אמר ליה שאס עבר כ"י:

מוסף תוספות

א. אשחכח. דקליש
אסוריה ולא חשיבין ליה
מבטל כלי מהיבנו.
ב. הכלים שחטבל
בהוכן כגון צבות מלאה
וין ושפן של טבל. מ"ס
ה"ל"ש. ג. דאגן הכי
קאמרינן, שיש לכלי זה
שעת הכושר אפי' בעוד
שאוהו דבר שואסר הוא
עליו. מ"ס ה"ל"ש. ד. [מקרי
ביטול כלי מהיבנו. מ"ס
ה"ל"ש. ה. פ"י לפירושה,
דכיון שחטבלו הגורם
ליאסר הכלי הוא דבר
שיש לו תקנה (וליצאת
אסורו בלי שום מעשה,
אין בו כח לחשוב הכלי
מבטל מהיבנו מחמתו
ואפי' בעודו עליו, דלא
אלימ אסוריה, משא"כ
ביבצה הניטל בשבת.
אוהבין עליה כל הני
של כלי לא יאה מותר
למקומו. ויש עיקר חולק על
רב חסדא ואומר אפילו כלי
לכונן עליה שביטול אסור,
חישבר ביצה בשבת אסור,
קמבר אין כלי יטול אלמא
לדבר הניטל בשבת.
אוהבין עליה כל הני
היוצאים ומשני בצריך

איטיביה כופין קערה. של חרס על גצי הגר כ"ו: גחיני. נמוכין: וכן
קורה ששצברה כ"ו. משנה היא לקמן: ששצברה. צצבת: ארוכות
המטה. לימו"ש: צפספל. דכלי הוא ומוטר לטלטלו: צצאורי חדסי.
שלא צצקדוק עדיין וכשמכניד משא הבית עליהן שהיו טמין על גגותיהן
צטיט שכימי דפקעי: סחם הדלף.

לקבלו: טעמא דרב חסדא. דאין
נותנין כלי תחת התרנגולת: מפני
שמצטל כלי מהיבנו. שהיה מוכן
מתחלה לטלטלו ועכשיו עושהו מוקף:
מוכן הוא. שאין צו מוקפה אלא אסורו
ואס צא אחד ועבר על דברי חכמים
שאסרו לתרוס צצבת ומיקנו מתוקן
ומוטר לטלטלו ולאולו הלכך לאו
מצטל כלי מהיבנו חשיב ליה: אין צהן
מוטה. ומוטר לטלטל אחר שנפלו לתוכו:
וכן קורה כ"ו. קס"ד שמדקדוק שם ואינו
יכול שוב לטלו: הרה"ו. שהיה. כל
אלו משניות הן: צן לין השמשות. אל
נתנו שם משחשיכה מותר לטלו אס
אין האפרוחים עליו: צצריך למקומו.
להשתמש צצמקוס הכלי. ומתוך שיכול
לטלו לצורך מקומו מוליכו למקוס
שיצה: לכוסם צה אס כלי. לתמוס
פי צלוות: ע"ג גצי אבנים. מפני
הגשמים שלא ימחו או לא יקבלו סיד
מאחר שצרויות צמיס: מקורולוט. ראשן
חד ורואיות לקינוס דהוי דבר הניטל:
למיוצא. להשען. שכל הסבבן כן היתה
יוצג קמט ונשען קמט על שמאלו:
דאיכא

גליון הש"ס

תוס' ה"ה מבטל מוכן. שאם
שגג ע"י לעול את ע"א
מ"ס ד"ה עבר וצפספס
דף מב ע"א צצ"א ד"ה
היכא דלמך וצ"א שם:
תוס' ה"ה צצרון עליו. א"כ
הא דרש מוקפה. ע"ן לקמן
דף מד ע"א מ"ס ד"ה י"ג
עליה משת:

רב נסים גאון

באבנים מקורולוט של בית
הסא. תמצא פירושו ברק
המוציא לין (דף פ"ג) וצ"ל
לבי מהרשא אבר להו
רבותי שיעור אבנים
מקורולוט מותר להניסן
לכית הכסא כ"ו. בליבני
דאיתור מבנינא דחיוין
למיוצא עלייהו. עיקרן
בפרק כל הכלים יטלין
בשבת (דף קכ"ד) אמר רב
נחמן הני ליבני דאיתור
מבנינא שרי לטלטלנינו
שבבא משום דחור למיוצא
עלייהו, ובמסכת יום טוב
(דף ק"א) בפרק המביא כרי
יין ממוקד למקוס.

רבינו הגנאל

ובכתי גחיני. כלומר בתים
נמוכים להיאוח ה"ל וליקח
מילתא ושכיחא היא. וכן
כולם פירק רבא דרבין
דהצלה מצויה התירו הצלה
שאיה מצויה לא התירו
אליבא דרב חסדא. רב יוסף
אמר מ"ס דרב חסדא משום
דאי שרית ליה לקבל הביצה
ככלי במקוס מדרון כבר
ביטל אהוה הכלי הציבה
שאסרו לטלטלו הביצה
בהוכו כשש אסורל כל
הביצה, אבל כפיית הכלי על
הביצה אינו ביטול, שאם
הוצרך לכלי הכלי מותר לו
לטלטלו שהרי אין ככלי
כלום ולא מבטל כל
מהיבנו. איטיביה אפי'
(תבין) של טבל כ"ו, והא
טבל אסור לטלטלו. ושני
ליה בכל מוכן הוא שאם
עבר ותקנו מתוקן הוא.
ושני בניצבות, ניצבות אין
בהם ממש הכלי שמבטל בו
הניצבות אלא מביטל
ומותר להשתמש בה.
וספסל סמקון בה קבורה,
דפריה הוא שיכול לטילה
ולהשתמש בה. והכלי
שמבטל בו הדלף, בלי
האוי לשתיה והמים
מותרים וכו'. הכלי. וכן
הכל שפומין שיעלו ורדו
בו האפרוחים, אוקמה
בעודו האפרוחים עומד
על הכל. כל כיון שהשטח
אסור לטלטל אותו הוא
שעושה מוקפה, ואם לאו
מותר. וי' עיקר חולק על
רב חסדא ואומר אפילו כלי
לכונן עליה שביטול אסור,
חישבר ביצה בשבת אסור,
קמבר אין כלי יטול אלמא
לדבר הניטל בשבת.
אוהבין עליה כל הני
היוצאים ומשני בצריך

רבינו הגנאל

ובכתי גחיני. כלומר בתים
נמוכים להיאוח ה"ל וליקח
מילתא ושכיחא היא. וכן
כולם פירק רבא דרבין
דהצלה מצויה התירו הצלה
שאיה מצויה לא התירו
אליבא דרב חסדא. רב יוסף
אמר מ"ס דרב חסדא משום
דאי שרית ליה לקבל הביצה
ככלי במקוס מדרון כבר
ביטל אהוה הכלי הציבה
שאסרו לטלטלו הביצה
בהוכו כשש אסורל כל
הביצה, אבל כפיית הכלי על
הביצה אינו ביטול, שאם
הוצרך לכלי הכלי מותר לו
לטלטלו שהרי אין ככלי
כלום ולא מבטל כל
מהיבנו. איטיביה אפי'
(תבין) של טבל כ"ו, והא
טבל אסור לטלטלו. ושני
ליה בכל מוכן הוא שאם
עבר ותקנו מתוקן הוא.
ושני בניצבות, ניצבות אין
בהם ממש הכלי שמבטל בו
הניצבות אלא מביטל
ומותר להשתמש בה.
וספסל סמקון בה קבורה,
דפריה הוא שיכול לטילה
ולהשתמש בה. והכלי
שמבטל בו הדלף, בלי
האוי לשתיה והמים
מותרים וכו'. הכלי. וכן
הכל שפומין שיעלו ורדו
בו האפרוחים, אוקמה
בעודו האפרוחים עומד
על הכל. כל כיון שהשטח
אסור לטלטל אותו הוא
שעושה מוקפה, ואם לאו
מותר. וי' עיקר חולק על
רב חסדא ואומר אפילו כלי
לכונן עליה שביטול אסור,
חישבר ביצה בשבת אסור,
קמבר אין כלי יטול אלמא
לדבר הניטל בשבת.
אוהבין עליה כל הני
היוצאים ומשני בצריך

אלא בעבירה שיש בה מעשה, דאילו תקן טבל אפשר במחשבה, שנותן עינו בצד זה ואוכל מצד אחר. רמב"ם. א. [ד"ר] וכן יוסף דמפריש טעמא דמתני' משום שיטול כלי מהיבנו לא אחיא מתני' כ"י שמועין ולדרייה לא מבטל כלי מהיבנו. מ"ס ה"ל"ש. ז. כדאיתא לקמן. רמב"ם. ח. בחתילה הצורכה בהבוח. מ"ס ה"ל"ש. ט. לרבה. רמב"ם. י. כי זה דבר הרחל וצמיו הוא. רמב"ם. יא. דאפי' לאחר שירדו אסור לטלטלו כיון דאקציב בשבת שעה אחת. מ"ס ה"ל"ש. יב. גבי נותנין ליל תחת הגר לקבל ניצבות. מ"ס ה"ל"ש. יג. גבי הא דקאמר רב יהודה בהמה שפגלה לאמת המים מביא בריס וכסותה מירח חתיה, ופריך הוא מבטל כלי מהיבנו. מ"ס ה"ל"ש. יד. במקופה לטלטל אין מקופה לחצי שבת כפלאו דה"ל על כ"י ב"ה"ש דליבא מינו. רמב"ם. טו. אלמא לא אמרינן גמרו בידא אדם מינו דאקציב בין השמשות. מ"ס ה"ל"ש. יו. [ו]ואוכלין מיד, ולא ניחא ליה במה שהם

למקומו. ויש אמת ביה [שנולה] בשבת ואחת ביצה שנולה כיו"ט אין מטלטלין אותה לא לכסות בה את הכלי ולא לסמוך בה כרעי המטה, אבל כופה עליה כ"י כ"ו. ומשני הכא מיני בצריך לאוחו מקוס, פי' לאוחו מקוס כל כלי ולא למקוס הביצה, וכיון שמוטר לפנורו מאוחו וטלטלו מטלטלו למקוס הביצה וכופהו על הביצה, וכן כולם. א"ת יתכן לישב ע"ג הביצה כדי שאם יטפנו בנידו ליפכך כופה עליה כלי ויחשב עליה. וכל התרבותות פשוטות הן.

(א) ט"ס קאן ופי' חאך צצריך למקוס הצינה לישב.

ורתוחו. מ"ס ה"ל"ש. יא. אצטריכא לשנויי הכי. מ"ס ה"ל"ש. יב. תרתי. רמב"ם. יג. ודא שאין כלי יטול אלא לדבר הניטל בשבת כדאקמא הכא בהריא, ואידך. רמב"ם. יד. וכיון שכן, לא בתנן דמוקמי' להו בצריך למקומו, לאו לימירא דסגי ליה בחינן, דאכתי אצטריך לן לימיר בהו כל הני פירוקי דפריק בהו רב יוסף משום דלא ביטל כלי מהיבנו. רמב"ם. טו. אפי' מ"ס ה"ל"ש.

אלא בעבירה שיש בה מעשה, דאילו תקן טבל אפשר במחשבה, שנותן עינו בצד זה ואוכל מצד אחר. רמב"ם. א. [ד"ר] וכן יוסף דמפריש טעמא דמתני' משום שיטול כלי מהיבנו לא אחיא מתני' כ"י שמועין ולדרייה לא מבטל כלי מהיבנו. מ"ס ה"ל"ש. ז. כדאיתא לקמן. רמב"ם. ח. בחתילה הצורכה בהבוח. מ"ס ה"ל"ש. ט. לרבה. רמב"ם. י. כי זה דבר הרחל וצמיו הוא. רמב"ם. יא. דאפי' לאחר שירדו אסור לטלטלו כיון דאקציב בשבת שעה אחת. מ"ס ה"ל"ש. יב. גבי נותנין ליל תחת הגר לקבל ניצבות. מ"ס ה"ל"ש. יג. גבי הא דקאמר רב יהודה בהמה שפגלה לאמת המים מביא בריס וכסותה מירח חתיה, ופריך הוא מבטל כלי מהיבנו. מ"ס ה"ל"ש. יד. במקופה לטלטל אין מקופה לחצי שבת כפלאו דה"ל על כ"י ב"ה"ש דליבא מינו. רמב"ם. טו. אלמא לא אמרינן גמרו בידא אדם מינו דאקציב בין השמשות. מ"ס ה"ל"ש. יו. [ו]ואוכלין מיד, ולא ניחא ליה במה שהם

למקומו. ויש אמת ביה [שנולה] בשבת ואחת ביצה שנולה כיו"ט אין מטלטלין אותה לא לכסות בה את הכלי ולא לסמוך בה כרעי המטה, אבל כופה עליה כ"י כ"ו. ומשני הכא מיני בצריך לאוחו מקוס, פי' לאוחו מקוס כל כלי ולא למקוס הביצה, וכיון שמוטר לפנורו מאוחו וטלטלו מטלטלו למקוס הביצה וכופהו על הביצה, וכן כולם. א"ת יתכן לישב ע"ג הביצה כדי שאם יטפנו בנידו ליפכך כופה עליה כלי ויחשב עליה. וכל התרבותות פשוטות הן.

(א) ט"ס קאן ופי' חאך צצריך למקוס הצינה לישב.

ורתוחו. מ"ס ה"ל"ש. יא. אצטריכא לשנויי הכי. מ"ס ה"ל"ש. יב. תרתי. רמב"ם. יג. ודא שאין כלי יטול אלא לדבר הניטל בשבת כדאקמא הכא בהריא, ואידך. רמב"ם. יד. וכיון שכן, לא בתנן דמוקמי' להו בצריך למקומו, לאו לימירא דסגי ליה בחינן, דאכתי אצטריך לן לימיר בהו כל הני פירוקי דפריק בהו רב יוסף משום דלא ביטל כלי מהיבנו. רמב"ם. טו. אפי' מ"ס ה"ל"ש.